

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravlštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uredništvo je v Semo-
niskih ulicah št. 2, L. 17.Izhajava vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
kvartal : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravlštvo prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
kvartal : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 262.

V Ljubljani, v petek, 14. novembra 1902.

Letnik XXX.

O šolskem nadzorovanju.

Lahno potrkati na šolska vrata, in zdajci se pokaže c. kr. okrajni šolski nadzornik pred iznenadenim razredom. Šolsko nadzovanje se prične. Časih šolski nadzornik le posluša, kako učitelj uči, ter pregleduje uradne spise in šolske zvezke otrok. Časih pa opazuje nekaj časa, kako se pouk vrši, ter prosi potem učitelja, naj ponavlja iz posrednih predmetov. Zadnja pot je boljše, in šolski nadzornik se takoj lahko prepriča, kako je učitelj deloval; zakaj samo kratko opazovanje, kako učitelj v tisti uri uči; to mu še ne omogoči, da presodi učitelja do-
dobra. Ako se v tem slučaju nadzornik pre-
priča, da ni pravega uspeha, lahko zapusti šolsko sobo. Toda v tem slučaju nese sabo le sliko učiteljskega delovanja v dotični uri, a prepričan s tem še ni, kaj je učitelj dosegel tekom šolskega leta.

Vrhutega je sodba hospitujočega nadzornika časih — neprava. Kolikokrat se učitelj nenadno došlega nadzornika tako preplaši, da dela glede metodike vtisek, kakor da se ni čisto nič pripravil na pouk. Učitelj, ki ima trdne živce, se sicer nadzornika ne bode zbal bogvedi kako; toda učitelja šibke narave pa nadzornikov prihod zméde! In ne brez vzroka! Če je nadzornik mož, ki pozna učiteljsko, potem nastopi gotovo kot — prijatelj. Nedostanke bode odpravljaj z vso prizanesljivostjo, a energično bode nastopal le tam, kjer je strogost potrebna. Tajna kvalifikacija in neomejena oblast nadzornikova — ta dva faktorja provzročujeta, da nadzornik nekako odločuje usodo učitelja in njegove rodbine! Nadzornik odločuje, ali naj se učitelju pripozna petletnica, a ima tudi velik upliv pri oddajanju učiteljskih služb. Če nadzornik učitelja slabo klasifikuje, je z njim pri kraju; zaželjene službe ne dobi, če se tudi na glavo postavi! Naj se učitelju godi še večja krivica, zastoj se brani! Če je nadzornik v kompetenčno tabelo zapisal svoje mnenje, je kocka pala!

Dolžnost učiteljskega je, da se na vso moč prizadeva, da omeji ta izredni upliv neprijaznih mu šolskih nadzornikov; saj je tudi pri c. kr. vojski upliv oblastnih predstojnikov že davno odpravljen! Pri vojaštvu mora gotovo vladati stroga disciplina; toda predstojnikom, kakor podložnikom so dani

gotovi predpisi, tako da se podložnik lahko pritoži, če se mu godi krivica. Naj torej šolski nadzornik ne misli, da je že kako višje bitje, kak »nadčlovek«. Utegne se šolskemu nadzorniku zgoditi, da se v sodbi o učitelju zelo moti. Utegne se tudi zgoditi, da je njegova sodba le sad osebnih mrznje do učitelja. Učiteljsko torej mora z vsemi silami delovati na to, da se ustanovi pravičen disciplinaren zakon. Če bi to ne bilo možno tako hitro doseči za vso državo, potem naj se gleda na to, da se dožene za prvi hip in za prvo potrebo vsaj taka postava za posamezne dežele. Učitelji se moramo vsak čas postaviti pred našimi oblastniki; kajti kaj nam pomagajo vsa zagotovila, da so nam oblastva prizanesljiva in dobra, če se nam pa vendar le godi krivica. Sicer pa mi ne prosimo prizanesljivosti, le pravičnost zahtevamo, a ta se nam lahko da jedino le po neomajni jasni postavi!

Dandanes je učitelj žoga šolskega nadzornika. Ni ga stanu, ki bi bil lahko po šolskih oblastvih tako kritikovan, kakor je baš učiteljski stan! Pri drugih stanovih je delo, ki ga ima izvrševati ta ali oni, natančno popisano in predpisano. Uradnik n. pr. lahko vrši svojo dolžnost, ne da bi se bal graje, ker ve, kaj in kako mu je vse opravljati. Pri učiteljsstvu je pa to vse drugače! Najboljši, najvestnejši učitelj nikdar ne more računati na to, da ga pohvalijo zaradi tega, ker izvrstno vrši svojo dolžnost; kajti njegov predstojnik vendar — le lahko najde — »dlako v jajcu«. Metoda je prosta — pravijo! A kaka je ta prostost v resnici? Učitelj je dandanes glede metode pravi suženj, in prav je pisal nekaj monsij. Mahnič v »Rimskem Katoliku«, da bo kmalu učitelj moral paziti na to, koliko besed izgovori v pol uri v šoli in t. d. Resnica je, da jeden šolski predstojnik zahteva od učitelja to, drugi pa drugo. Če učitelj dobi drugega nadzornika, se zgodi, da novi nadzornik zmetuje to, kar je prvi »toplo priporočal«. Učitelj, ki bi rad ustregel na vse strani, naposled izgubi glavo, in končno nikomur ne ustreza. Zlaj priporočajo to metodo, zdaj ono, kakor to vidimo uprav sedaj, ko se takozvane »formalne stopnje« pretiravajo uprav do smešnosti. A prave poti do boljših uspehov te strastno hlastanje po novih metodah vendar ne

najde! — Pa pustimo to! Pojdimo malce dalje!

Po nadzorovanju nadzornik naznani »svoje opazke«. To stori ali naravnost dotičnemu učitelju samemu, ali skliče lokalno učiteljsko konferenco ter v tej razlaga svoje nazore. Učiteljem, ki so storili svojo dolžnost, gotovo ne bode prijetno, ako nadzornik vpričo tovarišev graja vsako malenkost. Hvalo bi vedeli šolskemu nadzorniku, ako bi svoje opazke javil »med štirimi očmi«. Javna kritika pred vsem učiteljskim osebjem bi bila na mestu le tam, kjer se gre za splošno znano — lahkomišelnost. Posebno v lokalnih učiteljskih konferencah, kjer so poleg posvetnih učiteljev navzočni tudi drugi gospodje, ni umestno, da nadzornik graja šolskega voditelja. Silno je mučno, če mora n. pr. v službi osivel šolski voditelj poslušati malekoston nadzornikovo kritiko pred svojimi mladimi kolegi in koleginjami. Sosebno naj se prizanaša starejšim izbornim šolskim voditeljem, kakor se sploh ezir jemlje v vseh stanovih na starejše zaslužne ljudi. Lahko je kritikovati, a kaj boljsega ukreniti, je težko. Marsikateri nadzornik naj pomisli, da se morda ne more meriti z učiteljem ali voditeljem, katerega si tako škodoželjno privošč!

Mnogo pritožb je dandanašnji tudi glede na način, kako se čuva nad učitelji. Ta ali oni nadzornik prepušča šolskim voditeljem, da čuvajo nad podrejenim učiteljskim, kakor jim drago. Drugi nadzornik pa zahteva neko posebno čuvanje: pogoste hospitacije, pogosto pregledovanje zvezkov itd. Šolski voditelj, ki natanko vrši take ukaze, zaide prej ali slej v prepir s podrejenimi mu učitelji. Kajti vsak vesten učitelj bode užaljen, da se mu kdo postavlja za paruha. Saj je pa to tudi res nevedno in poniževalno. Zato bode tak učitelj gotovo protestoval proti temu. Njemu ne bode vse enako, ako tiči šolski voditelj vsak hip v njegovi šoli, ako vsak teden pregleduje šolske zvezke, s kratka, ako vohuni, kako učitelj deluje. Naposled mu pride na misel, ali je res potrebna vsaka malenkost, ki se od njega zahteva, in ali je šolski voditelj morebiti nezmotljiv? Saj je več takih učiteljev, ki so starejši nego njih voditelj, ki imajo več študij ali so sposobnejši od voditelja. Noben šolski voditelj naj se ne smatra nezmotljivega glavarja svoje šole, in če je takoj ogenj v strehi.

Marsikateri šolski voditelji se nadzor-
nika čudovito boje. In v tej boječnosti marsi-
kaj še sami naročujejo, češ: »Morda bi želel
g. nadzornik tako!« Ni verjetno, kako se
včasih učitelji »ribajo« med seboj za prazen
nič! Gospod nadučitelj tako »želi«, in če
učiteljsko noče izpolnjevati njegovih časih
čudnih želja, potera pa začne šolski voditelj
kar tožiti, češ »mu že pokažem!« Tako na-
stane prepir med učiteljskim, prepir, ki
zelo škoduje ugledu učiteljskega stanu in
šoli. Če kaki vročevrtni petelini skupaj tr-
dijo, potem je rava in kava, da je joj! Če
se učitelj udá, potem bode sicer ustrezal
željam svojega voditelja, a spoštoval ga ne
bode več in le nevoljno opravljal svojo
službo.

Včasih se po šolskih voditeljih cepi
dlaka za prazen nič. Nekateri šolski voditelji
zahtevajo namreč, da se določi, kako naj se
učenci zglasaajo, kako naj brišejo tablo, ko-
liko je treba puščati prostora ob robih v
zvezkih, kako se pobirajo zvezki in še več
takih malenkostij. Kako se dela z »Dnevni-
kom«, brali smo te dni. Proti takemu dlako-
cepljenju naj šolski nadzornik energično na-
stopi!

Ako se učitelj v pravih mejah vdeležuje
tudi političnega gibanja, to naj bi se ob uč-
teljskih kvalifikacijah ne poštevilo, ako se
vrši v pravih mejah.

Šolski nadzorniki naj povsod podpirajo
tudi okrajna učiteljska društva. Koliko je
učiteljev, ki so za celo življenje zaplankani
kje v kaki zakotni vasi. Če taki učitelji ni-
česar ne čitajo ter ne prihajajo v dotiko s
svojimi tovariši, potem se do cela zanema-
rijo ter niso za svet.

Tako postane okr. šolski nadzornik do-
ber duh za šolstvo vsega okraja. Učiteljsko
naj pa se potruži, da doseže času primeren
disciplinarni zakon!

To so pametne besede, katere smo po-
sneli po nekem strokovnem nemškem listu.
Morda se iz tega članka marsikdo kaj na-
uči. O priliki hočemo pretresovati, v koliko
se grajane posebnosti v tem sestavku naha-
jajo tudi pri šolstvu na Slovenskem, zlasti
pa na — Kranjskem!

Tudi napreden učitelj.

LISTEK.

Pismo s Kitajskega.

(Piše o. Veselko Kovač, apostolski misijonar.)

Tsinanfu, 24. sept.

Predno odpotujem na svojo misijonsko
postajo, nekaj vrstic.

Julija in avgusta meseca imeli smo v
Šantungu hudo vročino. V sredi julija kazal
je termometer nekaj dni 36 stopinj R. Kako
intenzivna je bila vročina, se vidi zlasti iz
tega, da je kazalo tiste dni živo srebro še
ob šestih zjutraj 29 stopinj R. Ni se torej
čuditi, da se je pri tako grozni vročini vsled
znane kitajske nesnage oglašila v Tsinanfu,
glavnem mestu Šantunga, strašna morilka —
kolera.

Izprva se za nevarno bolezen prebival-
stvo ni mnogo zmenilo. A ko je neusmi-
ljena morilka zahtevala vedno več žrtev, za-
vladal je splošen strah pred njo. Celotni uradi
so se zganili in dali različne zdravstvene

ukaze. Prepovedali so jesti nekatere sadeže,
ukazali skrbeti za snago po ulicah, veleli so
pokopavati mrljice hitro, brez vseh običajnih
ceremonij itd.

Za prvi ukaz se ni nihče brigal, ker
oblast ni prepovedala prodajati škodljivih
jestvin. Smradu in nesnage pa tudi po pri-
obdenih ukazih ni bilo manj, nego prej. Le
mrljice so pokopavali, kakor je veleval ukaz.
Ko je divjala kolera najhujše, bilo je po
300 mrtvih na dan. Sicer številke na Kitaj-
skem niso vedno tako natančne, kakor v Ev-
ropi. Vendar je v našem slučaju imenovano
število precej zanesljivo. Mrljice so štel na
ta-le način. Ker je Tsinanfu, kakor vsa ki-
tajska mesta, obdan okoli in okoli z zidom,
ni mogoče iti iz mesta, kjer bi se človeku
zljubilo. Treba skozi vrata. Pri teh pa so
bili nastavljeni čuvaji. Za vsakega mrtvega
bilo je treba plačati, predno so ga nesli ven,
eno sapeko (kitajski denar, ki ima polovico
vrednosti našega vinarja). Te mrljske sapeke
so koncem dne seštel in imeli so število
umrlih onega dne.

Strašna bolezen pa ni delala pri poga-
nih nikakih izjem. Davila je revne in be-
gate, stare in mlade, priproste in imenitne.
Primerilo se je, da sta umrla ženin in ne-
vesta isti dan. Bolezen se je lotila žene vi-
sokega mandarina in ji upihnila življenje v
par urah. Njenega pogreba se je udeležilo
mnogo dostojanstvenikov. Prišedši od po-
greba domov povžil je mestni prefekt, ho-
teč si ugaziti hudo žejo, mrzlo kumaro in
bilo je po njem. Več mandarinov je umrlo
tako nanaglomoma.

Da bi prepodili morilko, so se posluž-
vali pogani različnih vraž, seveda, vse za-
stoj. Nekateri v obupu, da bo tako treba
v kratkem umreti, hoteli so si privoščiti
pred smrtjo še par veselih uric in pili so in
jeli, kar in dokler se je dalo. Med gostijo
pa je »svirala« kitajska godba, da je bilo
»veselje«, in streljali so, da je vse grmelo.
Nekateri so na ta način ukončali skoraj vse
svoje imetje.

Pa ne samo v mestu Tsinanfu, marveč
tudi zunaj na deželi in v drugih manjših

mestih razsajala je sovražna kolera straho-
vito. Ljudje so kar na potu umirali.

Kristijanom je kolera očitno prizana-
šala. Le malo jih je umrlo vsled nje. To so
celo pogani zapazili in so kristijane blagro-
vali, da je njihov Bog tako mogočen in do-
ber. Kristijani pa, boječ se, da ne bi umrli
brez svetih zakramentov, so pridno hodili k
spovedi in svetemu obhajilu. Sploh se ni upal
skoro noben kristijan v tem času sam na
potovanje. Vsak se je bal, da bi ga uteg-
nila napasti kolera samega med pogani.
Neki misijonar našega vikarijata hotel je po-
slati nujno pismo do škofa. Noben kristijan
se ni upal sam na tri dni dolgo pot v Tai-
nanfu. Slednjič se je vendar jeden ohrabil,
češ, da se nič ne boji iti sam. Prišel je v
rezidenco, a prišel je — bolan. Začela ga
je boleti glava in bljuval je. Zdravnik je ta-
koj uvidel, da za bolnika ni več pomoči.
Prevideli so ga in še tisto noč je umrl.

Misijonarjev ni nihče umrl.

(Konec prih.)

Državni zbor.

Dunaj, 13. nov.

Ugibanja.

Govor minist. predsednika dr. pl. Koerberja sicer ni razjasnil razmer, vendar pa malo ohladil bojevitost. Parlament je za vse stranke, naj že prisegajo na centralizem ali avtonomijo, vedno še velikega pomena. Tu je edini prostor, kjer morejo ti in oni, vsak s svojega stališča zagovarjati svoje zahteve, izražati svoje želje nasproti vladi, ki bi sicer imela proste roke brez vsake odgovornosti na spodaj. Parlament kakeršen je, je ubit lonec, ki pa ga vežejo nasprotujoče si sile, da ne razpade.

Sicer čisto čujemo ugovor: Slabše ne more biti, kakor je, navzlic parlamentu. Temu ugovoru ne moremo pritrditi, ker osobito na jugu bi moglo biti še mnogo slabše, naj že presojava razmere z narodnega ali gospodarskega stališča.

Dasi so si Čehi jako utrdili razne svoje postojanke, vendar bi si dvakrat premislili, preden bi se odločili za abstinenco ali absolutizem. In ne motimo se, ako trdimo, da ravno iz tega razloga loka ne napenjajo do skrajnosti in da še vedno čakajo in upajo na »rešilno dejanje«. Tako poroča praška »Politika«, ki ima zveze z merodajnimi parlamentarci: Znamenja kažejo, da se v kratkem odloči politična smer. Mej raznimi načrti je tudi ta, da dobé Čehi notranji uradni jezik. V poslanskih krogih se govori, da vladar sam pazljivo zasleduje dogodbe in Koerberjeve napore, kako bi parlament usposobil za delo. Zatrjuje se, da hoče vladar sam z »odločilnim dejanjem« urediti parlamentarno zmešnjavo. »Vis major« — višja moč bi gotovo vplivala na zbornico, osobito na nemške stranke. To so sicer le informacije iz parlamentarnih krogov, ki se lahko motijo, a gotovo je, da vplivne osebe izprašujejo češke poslance, pod katerimi pogoji bi umaknili svoje nujne predloge ter pripustili razpravo o vojni predlogi in časasnem držav. proračunu. Češki poslanci naj torej dobro razmišljajo o predlogih in ponudbah.

»Narodni Listy« pa sodijo, da morda vlada že prihodnji teden zbornico odgodi, ker je vojna predloga pri vseh strankah zadela ob velike težave in ovire. Celo veleposelniki imajo svoje pomisleke. »Hlas Naroda« pa zatrjuje, da mej Čehi in vlado več ne zija nepremostljiv prepad, treba je le najti pravo pot do Cehov.

Ako torej vlada v kratkem ne najde te poti, je jako verjetno, da pretrga zborovanje za nekaj tednov. In vsega tega bi ne trebalo, ko bi bila vlada mej počitnicami večjo pozornost obračala na češko-nemško vprašanje. Gotovo je upala, da so češki poslanci pozabili na njene obljube. In to se sedaj maščuje.

Dunajske volitve.

Začetkom današnje seje je posl. Pernerstorfer vprašal predsednika, ali boče pri razpravi o dogodkih povodom zadnjih volitev v 10. dunajskem okraju navzoč policijski predsednik Habrda. Predsednik odgovori, da je navzoč vladni svetnik Březovsky. Pernerstorfer: Mi hočemo Habrdo!

Borzna trgovina.

Včeraj se je narodnogospodarski odsek zopet bavil z žitno trgovino na borzi. Poljedelski minister baron Giovanelli je priporočal premembe gosposke zbornice. Načelnik Skene je naglašal, naj bi poslanska zbornica pritrdila tem premembam, ker je sicer nevarnost, da ves zakon pade pod mizo. Po daljši razpravi je odsek z večino glasov odobril načrt zakona, kakor ga je v zadnji seji sklenila gosposka zbornica.

Danes je odsekov načelnik Skene v zbornici predlagal, naj se načrtu prizna nujnost. Posl. Iro je ostro napadal poljedelskega ministra, češ, da ne varuje koristij poljedelstva. Zbornica je soglasno priznala nujnost predlogu, ki pride na vrsto, ako bode sploh mogoče redno delo.

Državne podpore.

Kakor znano, leže že od spomladi nerešeni razni nujni predlogi glede državnih podpor po raznih uimih poškodovanih posestnikov.

Poslanci dobivajo še vedno nove prošnje za državne podpore. Vlada pa se izgovarja,

da je porabila že vse dotične kredite za tekoče leto in potrebuje novega kredita od parlamenta. Dr. pl. Körber je tudi obljubil neki deputaciji, da hoče od drž. zbora zahtevati nov kredit, ako bodo poslanci mirni in pridni. Ako se torej stepeta dva soseda, mora v »špeharno« vsa vas!

Danes so se zedinile vse stranke, da zapostavijo vse druge nujne predloge in da mora odsek za državne podpore v 48 urah poročati o vseh dotičnih prošnjah. To je sicer v redu, a kaj pomaga, ako vlada odgovarja, da nima več potrebnega denarja. Torej možje, bodite pridni, sicer pride parkelj s šibo!

Dvojezični napisi.

Nekje gori na Češkem so dogradili lokalno železnico z izdatnimi prispevki dežele. Železnica sicer teče večinoma mimo nemških krajev, a vedno le po češki deželi, koder sta deželna jezika češki in nemški. Ker so že nekaj let na c. kr. državnih železnicah na Češkem dvojezični napisi postajali, zato je že leta 1898 sklenil češki deželni odbor proti glasovoma nemških odbornikov, da morajo tudi lokalne železnice imeti dvojezične napise postaj. Isto je nedavno deželni odbor češki sklenil tudi glede lokalne železnice Nuxdorf-Rumburg. To pa ne ugaja Nemcem, ki so že 16. oktobra po dr. Kindermannu nujno predlagali, da se odstrani češki napisi. Pozneje sta se svoje vsemenske dolžnosti spomnila tudi Pacher in Hofer.

Danes je bil v zbornici boj za te napise. Nowak, Pacher in Hofer so seveda zahtevali, naj se odstrani vsaka češka beseda, ki žali nemško oko in uho. Kafftan in Maštalka sta zagovarjala popolno ravnopravnost obeh jezikov v deželi. Pri tej priliki je poslanec Žičkar zahteval dvojezične napise na vseh postajah južne železnice in lokalnih prog na Spodnjem Štajerskem. Ako Nemci zahtevajo samonemške napise, smeli bi Čehi zahtevati samočeške, in Slovenci samoslovenske. To je pač logično, ako tudi morda ne praktično.

Dr. Pommer pa je mnenja, da slovenski kmetje razumejo »ahtungo na ceg« in da je Zbelovo ob železnici nemški Planckenstein, Dražinja vas pa Gattersdorf. Seveda, slovenski kmet mora tudi vedeti, da je Sinja gorica Schweinsdorf, Razdrto Zerissendorf, Račje selo pa Rappelgeschiess. Da, ubogi nemški jezik, kako ga mrcvarijo!

Med stvarnimi popravki pa so si gospodje »državni svetovalci«, ki se »kregajo za deželo«, skočili tudi v lase. Mej Schreinerjevimi popravkom so se sporekli češki in nemški radikali ter si s pestmi segali pod rebra. Predsednik je moral za nekaj časa prekiniti sejo, da se poleže vihar.

Jutri pride na vrsto boj mej antisemiti in socialnimi demokrati zaradi zadnjih volitev. Ze danes je galerija pričakovala zabave. Za jutrišnjo sejo so bile že danes ob 4. uri oddane vse vstopnice. Vedno lepše!

Cesar in sedanji parlamentarni položaj.

Praški »Politika« poroča dopisnik z Dunaja, da se vladar izredno zanima za razvoj sedanjega parlamentarnega položaja ter se je neki odločil, da sam poseže v sedanje zmešnjave ter napravi pot iz njih. Imenovani list piše, da je odločitve pričakovati v najkrajšem času, morda že danes ali jutri. To vest potrjuje mej drugimi tudi dejstvo, da mora takozvani odsek za uime že v jutrišnji seji podati svoje poročilo. To se navadno zgodi pred odgoditvijo drž. zbora. Gre se pred vsem za to, da se v parlamentu napravi prosta pot za predlogo vojne uprave ter budgetni provizorij. Če se to ne more zgoditi mej zasedanjem poslanske zbornice, bo ista tako dolgo prenehala s delom, dokler se ne odstranijo vse težkoče in stranke ne zedinijo za enoten načrt. A tudi kako drugo iznenadenje ni izključeno v bližnjih dneh.

Krščansko-soc. zmaga na Predarlškem.

Prihodnji teden se vrše deželnozbornsko volitve, kot smo omenili, na Predarlškem, in sicer voli 18. t. m. nova splošna, 20. nov. kmečka in 22. nov. mestna skupina. Že danes pa se more govoriti o popolni zmagi krščanskih socialcev v prvih dveh skupinah,

kajti zagotovljeni so jim vsi mandati. Razun v okraju Hohenems, veliki trški občini, so izvoljeni na celi črti krščansko-socialni volivni možje. Pripomniti je, da se je v zadnjem deželno-zbornskem zasedanju uvedla tajna volitev ter nova splošna skupina. A tudi z zmago v Hohenemsu se nacionalci ne morejo posebno ponašati. Izvoljenih je namreč ondi osem volivnih mož le z dvema glasovoma večine (434 proti 432), vkljub temu, da je židovski tovarnar Rosenfeld zagrozil svojim delavcem, da morajo voliti nacionalce, ter na volišču nadzoroval svoje slovanske in italijanske delavce, da so res vsi prišli na volišče. Tu je torej v resnici zmagala židovska občina, edina v deželi. — Zelo krasno zmago so si priborili kršč. soc. v Dornbirnu, kjer je do 3000 industrialnih delavcev. Tu so namreč dobili nasprotni volivni možje le 230 glasov.

Zmagala je torej sijajno na vsej črti v kmečki in splošni skupini in sicer v deželi, ki je mej vsemi kronovinami v monarhiji na najvišji stopinji omike in inteligentnosti, kršč. soc. stranka.

Šolaka izobrazba je v tej kronovini na tako visoki stopinji, da prekaša daleko vse ostale avstrijske dežele, na visokih šolah so najbolj zastopani Predarlci, industrija omete tako, kakor nikjer drugje; sme se torej z vso pravico trditi, da je Predarlška najbolj napredna dežela. Ker pa ta kronovina vkljub svoji resnični naprednosti ne mara prav nič čuti o židovskem liberalizmu, je pač najboljši dokaz, koliko moderne sile in univerzalnosti je v kršč.-soc. misli.

Usoda vojne predloge.

Z malimi izjemami so z najnovejšo vojaško predlogo nezadovoljne vse parlamentarne stranke in celo o Poljakih se ne more trditi, da bi bili posebno vneti za njo. O vladnem načrtu so se te dni posvetovali tudi Italijani. Po daljši razpravi so sklenili, da bodo glasovali proti njej, ter izjavili, da tako dolgo ne bo sporazumja mej prebivalstvom in vojno upravo, dokler ostane na svojem mestu sedanji vojni minister Krieghammer.

Kajpada v sedanjih razmerah ni misliti na uresničenje te zahteve, ker je gotovo, da mora iti prej Körber, kakor pa Krieghammer — Iz navedenega pa sledi, da ima vojna uprava silno malo nade na zmago s svojim načrtom. A dosegla bo vkljub temu svoj namen. Minister Pientak je namreč izjavil v seji poljskega kluba, da lahko pozovejo nadomestne rezervnike v aktivno službo tudi brez parlamentarnega zakona naravnost na cesarjevo povelje. — To se bo pa bržkone izvedlo v dobi, ko ne bo zbran parlament, ker tudi § 14. stopi le v tem slučaju v akcijo. Razvidno je torej, da bo vojna uprava vkljub vsemu odporu parlamenta dosegla svoj namen.

Ministerska kriza v Španiji.

Staremu liberalcu Sagasti se še sedaj ni posredila sestava novega ministerstva. Mož, ki je blizu 20 mesecev na znani liberalni način popravljal »škodo«, ki sta jo povzročili prejšnji vladi pod Silvelo in Azcargu, je sedaj uvidel, ali bolje, uvideli so drugi, da se razmere v Španiji niso v ničemur zboljšale, pač pa znatno poslabšale. V finančnem oziru gredo Španci vedno nazaj, o napovedanih velikih reformah pa ni duha ne sluha. V tej zadregi je Sagasta podal ostavko ter pri zopetni sestavi kabineta najprej računal na konservativne veljake, ki naj bi mu pomagali potegniti iz močvirja državni voz; če pa to ne, pa vsaj z njim vred nositi odgovornost za neštevilne nevspehe. Na te limance pa konservativci niso hoteli iti in Sagasta se je moral iznova obrniti na svoje ožje soseske. To poskus se mu sedaj še ni posrežil. Najnovejša poročila iz Madrida javljajo, da se Sagasti bržkone posreči pridobiti Romero Robleda za pravosodje ter da Weyler še obdrži vojni portfelj. Notranje stvari bi še nadalje oskrboval Moret, zunanje pa Almodovar. Ostala mesta ostanejo tudi v rokah dosedanjih ministrov. Tako se sedaj računa, a oficijelno ta lista še ni potrjena.

Rusija oborožuje Kitajce.

V vojnem ministerstvu v Petrogradu so izvršili načrt, po katerem ustanove na Kitajskem posebne bataljone iz samih Kitajcev,

ki bodo deloma nadomeščali sedanje ruske vojake v Mandžuriji. Tem novim bataljonom bodo zapovedovali ruski častniki in tudi izvežbali jih bodo Rusi sami. Za sedaj nameravajo ustanoviti 24 bataljонов, kateri bi imeli glavno nalogo varovati veliko rusko železnico preko Mandžurije.

Iz brzobjavk.

Pobédonoscev neče iti v pokoj. »Frankf. Zeit.« poroča iz Peterburga, da Pobédonoscev neče nikakor iti v pokoj, ampak bo ostal v čast in slavo ruskemu birokratizmu še nadalje na svojem mestu. Car mu baje popolnoma zaupa in ga neče izgubiti. — Italijanski parlament prične svoje delo 25. t. m. Zboroval bo do 22. dec. — Sagastov pozik us izjavil. Najnovejša poročila iz Madrida javljajo, da je mej Sagasto in Romero Robledom navstal razpor ter da poslednji ne vstopi v njegov kabinet. Kralj je Sagasti naročil, naj se še dogovarja, toda iz izjav Sagastovih je razvidno, da sam nima upanja na uspeh. — Razprava o odpravi glasovanja po imenih. Soc. dem. v nemškem drž. zboru so vložili 19 izpreminjevalnih predlogov k dotičnemu predlogu konservativcev. Na ta način bodo zavlekli razpravo za več dni. — Prememba v predsedstvu lvovskega nadsodišča. Sedanji predsednik Cryszyan bo vpokojen in pozvan v gosposko zbornico in na njegovo mesto pozvan ministerski svetnik Hausner. — Podržavljenje južne železnice. Posebni odsek, ki se peča s to zadevo, je imel šele včeraj svojo prvo sejo. Načelnikom je bil izvoljen dr. Russ. Sklenilo se je po daljši razpravi samo to, da delegat Boschan sestavi poročilo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. novembra.

Nemške nakane na Štajerskem in slovenski poslanci. O tem piše »Slovenski Gospodar«: »Zastopnik ptujskega mesta dr. Kokoschinegg je bil tako nepreviden ter na volivnem shodu v Ljutomeru dne 5. t. m. razkril nemške nakane. Rekel je, da po dosedanjih določbah ni mogoče več nekaterih spodnještajerskih okrajnih zastopov, n. pr. celjskega, dobiti v nemško last. Zato nameravajo staviti nemški poslanci spodnještajerskih mest in trgov predlog, naj se okrajni zastopi odpravijo. Na njih mesto pa naj stopijo costni odbori, ki bodo skrbeli za ceste, kakor sedaj okrajni zastopi. A kaj bo z okrajnimi šolskimi sveti? Tudi ti se bodo odpravili in učitelji se bodo nastavljali od nemškega deželnega šolsk. sveta v Gradcu. Na ta način se bo doseglo, kar se s Stallerjevimi predlogom ni doseglo: Slovenske šole in žnjimislovenski narod bodo izroženi na milost in nemilost Nemcev. Ako bi se ta nemška nakana posredila, položili so nas Nemci s tem na smrtno posteljo! — Ta nemška nakana pa ni samo proti Slovincem naperjena, ampak tudi proti pravici ljudstva. Ljudstvu se hoče pri šoli vzeti zadnja beseda! Nadalje bi imelo ljudstvo pač pravico vse plačevati pri šoli, a nič govoriti. Proti taki nemški pohlepnosti se mora vzdigniti vse ljudstvo, ki še ima kaj ponosa v sebi, ter slovesno ugovarjati! Nemški poslanci vse poskušajo, da bi škodovali Slovincem in jih ponemčili. Pritakonevarnih nasprotnikov bimorali bitinaši poslanci s podvojeno skrbjo čuječi. Ako bimirno ostali še nadalje domatersiniti upali med ljudstvo niti v deželni zbor, da odkrivajonemške hudobne nakane pred celo javnostjo, nebislovenskistvari ničesar koristili.«

Pretkani Jaka. Vodja I. deške ljudske šole v Ljubljani, urednik »Učit. Tova-riša« in njegov drugi bi radi vedeli, kdo je tisti »napreden učitelj II.« v »Slovincu«. Zato so si izmislili »zvijačo« ter je modri Jaka v »Listnici uredništva« zadnjega »Uč. T.« zagrml na nekega učitelja na »Dolenjskem«. Gospoda Jaka bi sicer opozorili na to, naj ne gleda, kdo piše, nego kaj piše! Toda za zdaj je »nastavljena past« izgrešila svoj namen. Jaka pa

naj bo zagotovljen, da bude »Naprednemu učitelju I. in II.« sledil tudi III., IV. i. t. d., kakor so se vrstili v »Uč. Tov.« — »Rešetarji«. A njih rešeta so se »polomila«; naprednih, učiteljskih »Slovenčevcev« moč pa raste ob oslabeleosti »Tovariševih« učenj — ne liberalcev! In takó se utegne zgoditi, da jih gospod Jaka in njegova garda utegne še slišati, in sicer tako, da bodo Jaki zvenele po ušesih, posebno če boóe še kaj izzival!

Napreden učitelj II.

Nov nemški naskok na slovensko šolo v Ljutomeru. Nemci so si proti tej šoli izmislili novo sredstvo. Iz Franc Jožefove šole v Ljutomeru naj se izšolajo občine Slavnjak, Presika in Pristova, in naj si zidajo svojo šolo na Podgradju. In sedaj vsi voljaki nemškutarstva v Ljutomeru z okrajnim glavarjem na čelu, nagovarjajo moóe imenovanih občin za izšolanje, obljubujejo jim celo zastoj postaviti šolsko poslopje in vse mogoóe denarne prispevke. Kaj čuda tedaj, da je že skoro večina moó priobljena. — In kaj sledi iz tega? Franc Jožefova šola je uničena in nemškutarška šola edina šola v Ljutomeru. Odborniki političnega društva ljutomerskega, ki ste za časa volitev tako živahni bili in delavni, tukaj je nekaj za vašo delavnost in živahnost.

Predavanje bo v nedeljo ob četrtna 4. uro popoldne v »Društvenem Domu« v Slapah.

Aretirali so v Marenbergu trgovca Antona Klobočarja. Dolžega, da je kot odbornik konsumnega društva posloval v društveno škodo. Tako poročajo nemški listi. Ko dobimo natančna pojasnila, izpregovorimo o zadevi več.

O požaru na Gori pri Idriji se nam še poroča: Ogenj je uničil v noči od 11. do 12. t. m. hišo in kozolec posestniku Matevžu Govekar. Da je zažgal, sumijo nekdanjega posestnika Demšarja, ki je imel tudi izgovorjen kot v hiši. Zvečer je bil ob 9. uri še doma, okoli 10. ure so zaškrpala vrata, Demšar je odhajal od doma, in od tedaj izginil. Okoli polnoči so zapazili ogenj. Z največjo silo so se rešili vsi ljudje; zlasti otroci in neka stara žena so bili v veliki nevarnosti. Tudi živino so rešili, zgorelo pa je vse drugo, pohištvo, obleka in krma. Dasi so preje prodali kravo, denarja ni bilo časa rešiti, zgorelo je s predalnikom vred 200 K. Da je beda še večja, je to že druga nezgoda, ki je zadela nesrečnega posestnika Matevža Govekarja. Jeseni je namreč padel z drevesa ter se pretresel, da še do danes ni popolnoma okreval.

Cerkev okradli. V Loki pri Zidanem mostu so 2. novembra, ko je bila procesija na pokopališče, vlomili tatovi v dve cerkveni pušici in pobrali ves denar. Tatovom so že na sledu.

Nesreča na železnici. Pomožnega železniškega čuvaja Franca Petek so našli pod starim pesniškim mostom z veliko rano na glavi. Isti je šel en dan poprej iz Moókanje proti domu ter ga je brózkone vlak sunil v globočino.

Pretep. Preteklo nedeljo dajala sta si na Logu, v boštanjski fari na Dolenjskem, 18letni Matija Kurnik in 21letni Karol Koradin razne priimke. Bila sta si do tega dne dobra prijatelja; tega dne pa je vled obilne pijače pojenjala nju prijateljska ljubezen in Koradin je zgrabil za »vago« pri blióznjem vozu ter ž njo udaril Kurnikovega po glavi. Po zdravnikovi izjavi dobil je ta precej hudo rano, ki mu bo še dolgo klicala v spomin nerodno družbo, v kateri je preživel Martinovo nedeljo 1. 1902.

Z zvonika je padel pri Sv. Ivanu na Cesti, podružnica rajhenburska, neki Josip Divjak, ko je zvonil večernice. Pobil se je smrtno.

Strašna nesreča se je pripetila v Gaberjih pri Celju. Pri srečanju dveh vozov padla je neka 13letna deklica pod z moko naloóeni parióanski voz, kateri jo je zmečkal, da je na mestu mrtva obležala.

Beg iz tróške bolnice. V nedeljo zjutraj je zbežal iz tróške bolnice neki Perissini, ki je bil ranjen v pretepu z noóem v trebuh. O tem begu niso nič posebno zadovoljni v Vidmu na Laóskem, ker ga tudi tamkajšnje oblasti išóejo. Smrtno je bil nam-

reč tudi v Vidmu nekoga ranil. Pa naj se veselimo takih laókih pritepencev?

V Kranju se je ustanovilo »Izobraóevalno in zabavno društvo«.

Vino se podraóí v Pulju. Župan Rizzi je predložil predlog, naj bi se od vsakega litra vina plaóevalo 6 vin. v občinsko blagajno.

Dve učiteljski mesti ste izpraznjeni v pazinskem okraju.

Epidemija med vojaótvom v Trstu. 120 vojakov je obolelo na oóeh in se nahajajo v vojaóki bolnišnici. 100 drugih vojakov je pod nadzorstvom. Iz Gradca so poklicali posebnega zdravnika. Nekateri trde, da jih je že 300 v bolnišnici.

Ukradeno perilo. Perici Poóar ukradla je v Trstu perica Pióšanc v družbi s hóerjo perila v vrednosti 30 K. Mati je dobila tri mesece jeóe, njena hóí pa en mesec. Dober vzgled!

Iz Gradióke poročajo: Brata Visintin napadla sta vled starega sovraóstva kmeta Battistella. Battistella je potegnil samokres in usmrtil jednega, drugega pa nevarno ranil. Tudi Battistella je nevarno ranjen.

Kako delajo Lahí. V Gorici je poklical mestni svet iz Milana arhitekta in mu podelil mesto prvega adjunkta pri mestnem stavbinskem uradu.

Iz Reke poročajo: Pred petimi leti zadel je angleóki parnik »Tyria« v parnik hrvatsko-ogrske družbe »Iko«. Parnik »Ika« se je potopil. Ze pet let se je vlekla toóba med hrvatsko-ogrskim pirobrodnim druótvom in oim angleókim. Te dni pa so se prijateljsko dogovorili, da plaóita angleóko društvo hrvatsko-ogrskemu 50.000 kron odškodnine in 7000 kron ostalim potopljenih óloveskih órtvev.

Druóstvo kurjaóev v Trstu izstopilo je iz skupne organizacije. To društvo je dajalo soc. demokratiónemu glasilu vsak mesec 10-80 gld. podpore, v petek je pa sklenilo v svoji seji, da ne bo dajalo nič več; tudi sodrugu Dorbichu, ki je bil tudi na shodu pri Sv. Jakobu, so sklenili odreóí vsako podporo. — Zveza socialnih demokratov s kapitalistióno óidovsko stranko paó ne more vzbujati zaupanja pri poóštenih delavcih.

Aretacije v Dubrovniku. Poleg urednika Srba Fabrisa zaprli so na Dunaju tudi dijaka Trojanovió, ki je zloóil ono pesem, v kateri je slavil Crno goro in radi katere je sedaj sodno postopanje. Tudi prof. Zore, bivóí državni in deželni poslanec, je bil poklican k deželni vladi, kakor odgovorni urednik. Tiskarno so zaprli in proti lastniku iste uvedeno je sodniósko postopanje.

Ljubljanske novice.

Izvanredni občni zbor kovinske zadruge vróil se je vóeraj zvečer ob 8. uri v Hafnerjevi pivovarni. Obóni zbor je sklenil, da kovinska zadruga pristopi k novo ustanovljeni »obórtni zvezi za Kranjsko«. Nadalje je obó. zbor izvolil gg. Schlegel, Lenóek in Kregar kot delegate v zvezin odbor.

G. Kleinu, lastniku tiskarne, se je danes v kopeli pripetila nezgoda. Obóle so ga slabosti in so ga morali pripeljati na dom.

Druóstvena godba priredi v soboto dne 15. novembra ob 9. uri zveóer koncert v »Narodni kavarni«. Čani prosti. Neólani plaóajo vstopnino 40 h.

Deklica v ognju. Ivana Habió, dve leti stara deklica, si je vóeraj v Zadvoru pri Dobrunjah na pašniku pri ognju užgala obleko, katera je na njej zgorela. Silno opeóeno deklico so prepeljali v bolnico.

Okradeni igralec. Vóeraj je okradel dosedaj neznan tat gledalióskemu igralcu L. Rosenbergerju na Valvazorjevem trgu ót. 1 iz omare v zaklenjeni sobi 36 óepnih rut, katere so bile zaznamovane s órkami A. M. Nekatero rute so bile svilnate. Zmanjkale so tudi óipke in pas njegove óene.

Izgubljene stvari. Prevoznik Franc Novak je zgubil mej voónjo iz mesta v Fuóine in nazaj rujav havelok. — Antonija Jenko, stanujoóa v Kolizeju, je zgubila danes dopoludne na Marije Terezije cesti rúdeóo usnjato denarnico, v kateri je imela okoli 6 kron denarja. Denarnico je našel baje neki zidar iz Sóke.

Klobuke v Ljubljanióo metali so si vóeraj zveóer neki pijanóki. Povzročilo jim je to veliko zabavo, kateri je konec napravil óele policaj.

Óudna zabava. V Krióevniókih ulicah so vóeraj zveóer trije óolski uóenci ujeli maóka Matilde Krióaj in ga tako pretepavali s palicami, da so mu nogo poókodovali.

Napad. Tapetnióki pomoónik Alojzij Pleóec in mizaróki pomoónik Josip Sajovec, sta se vóeraj zveóer v Widmajerjevi delavnici nekaj sprla. Po delu je Sajovec pričakal Pleóca pred hióo in ga udaril z nekim topim orodjem po nosu, da se mu je takoj villa kri.

Stavbinski delavci naznanjajo po rúdeóih lepakih, da priredi podružnica stavbinskih delavcev v nedeljo v Lisjaskovi gostilni pri klavnici javen druóstven shod.

Pokopali so danes gospo Joóeфо Podkraóek rojeno Schwingschakl.

Iz kranjske hranilnice. Adjunktom kranjske hranilnice je imenovan gosp. Alojzij Dzimski, oficijalom g. Pavel Ebner.

Pretep. Pekovska pomoónika Josip Cimperman in J. Kapelj sta se vóeraj v Maókovi gostilni med aeóoj sporekla ker je prvi zadnjega obóóil, da mu je kapo skril. V prepiru je Cimperman udaril Kapeljno po obrazu, da mu je prebil zgornjo ustnico.

Aretirana sluókinja. Brezposelna sluókinja Marija Triler je bila danes dopoludne aretovana. Dolóe jo, da je izvróila veó tatvin.

V kazini sta se ponoóí sprla dva natakarja. Hlapec Ivan Zupan ju je hotel razdvojiti in je dejal natakarju G. Kramplnu, ki je najhuje vpil: »halts Maul«. Ker pa ta le ni molóal, ga je Zupan udaril s pestjo po obrazu in ga prijel za vrat in davil. Krampl je lahko ranjen.

Izpred sodišóa.

V Brastólo jo je potegnil France Pervinóek, doma iz Toplice, mesto da bi bil prióel k naboru Bival je tam od 1893 do 1895. A kakor sam pripozna, godilo se mu je tam jako slabo; oslabeó, da je mrzlico in ni si mogel toliko zasluóiti, da bi se mogel vrniti na svoj dom. Sodni dvor ga je od obtoóbe povsem oprostil.

Zaradi opustitve varnostnih nareóeb pri postavljanju novih podov pri novi Bersevi hióí v Zeleóah zagovarjati se je moral pred tukajóšnjim sodišóem 76 let stari tesarski mojster Blaó Marolt iz Zagorice. Dne 23. sept. t. l. pokladala sta s Tomaóem Bijolom tram v zid. Ker je pa bila tam, kjer je stal Bijol, samo ena deska poloóena, moral se je opreti z nogo tudi na tram. Pri delu je pa potegnil Marolt nekoliko tram k sebi in ker je Bijol ravno na njem stal, zgubil je ravnoteóje ter padel skozi odprtino kakih 11 metrov globoko v klet. Vled padca se je ponesreóeni tako poókodoval na pljuóih, da je vled tega umrl. Marolt je bil obóojen na 1 mesec strogega zapora, poóstrenega z 1 postom vsakih 14 dni.

Razne stvari.

Najnovéje od raznih strani.

Bogatna otroci. V ameriáanskem mestu Falettevillu je umrl neki Harmon Smith, ki jo zapustil 30 glav svojih otrok. Za njegovim pogrebom je ólo 27 sinov in hóera. — **Huda óena.** V ameriáanskem mestu Ottumwi je John Krebs polil svojo óeno z vodo, ker ni hotela vstati iz postelje, da mu priredi zajutrek. To pa je óeno tako razóailo, da je planila kvióku, pograbila puóko in ubila moóa. — **V rudokopu v Mióulinovacu na Hrvaókem** se je uórla zemlja na delavce. Dva delavca sta bila mrtva. — **Zraóóena dvojóka** je povila v Kukuljevcih v Slavoniji kmetica Pearda. Dvojóka sta skoro po rojstvu umrla. — **Petkratni potres** je bil te dni v Juóni Avstráliji. — **Suóico** ima ruski prestolonaslednik. — **Moderni otroci.** 15letni brivski uóenec Joóef Malicki je ustrelil na cesti na 14 letno deklico, ker ga deklica ni marala. Kroglija deklice ni zadela. Poba so zaprli. — **V Marokí je vstaja.** Kabili so namestniku guvernerjevemu iztaknili oóí in odreóali nos. Na to so ga privezali na vrvi in vlekli po mestu. Angleóke vojne ladije so odplule na lice mesta. — **Nov vulkanióni izbruh** se je pojavil na Antilih. Zopetni izbruh vulkana Santa Maria je razdejal ótiri obóine. Mnogo ljudi je mrtvih.

250 000 kron za kuhinjsko óolo. V Velikem Varadinu je umrl 70letni odvetnik Franc Bóto, ki je zapustil vse svoje premoóenje 250.000 K za ustanovitev kuhinjske óole, ki naj nosi njegovo ime, »ker«, pravi oporoka, »mnogo moó se ogiblje zakona, ker dandanaónja dekleta so slabe kuharice.«

Druóstva.

(VI. redni obóni zbor druóstva slovenskih odvetniókih in notarskih uradnikov) se je vróil preteklo nedeljo v »Narodnem domu« v Celju. Priólo je k temu zborovanju tudi veó zunanjih kolegov, take iz Ljubljane, Konjice in iz óoótanja. V novi odbor so voljeni: predsednik kol. Janez Bovha; odborniki: kolegi dr. Vlad. Pegan, Ivan Dobrósek, Josip Gorioán, Josip Kolar, Fran Moókon, Anton Vreóer; namestniki: kolegi Ig. Zaloónik, Josip Hvalenc in Mihael Vreóko, vsi iz Celja; preglednika raóunov kol. Ivan Pintar in M. Cimerman iz Ljubljane. Sklenilo se je med drugim v prihodnjem letu

prirediti shod odvetniókih in not. uradnikov v Mariboru.

Zahvala.

S pomoójo Boójo in blagih dobrotnikov sta se postavila v samostanski cerkvi v Rudolfovem dva kamenita stranska oltarja in nova prióznica. Vsled tega je slikanje cerkvene ladije postalo neobóhodno potrebno. Teóko sem se odloóil za to delo, a navdajalo me je zaupanje na Boójo pomoó in na dobroórnost blagih dobrotnikov. To zaupanje me ni varalo in krasno delo je dovróeno, Hvala Bogu!

Zato se prav sróno zahvaljujem preóastitemu novomeóskemu kapitelju, posebno mil. g. dr. Seb. Elbertu, preó. duhovóóini, blagim Novomeóóanom, ki so svojo naklonenost do samostana tako lepo pokazali in vsem onim, ki so kaj darovali za olepóanje samostanske cerkve. Obljubim pa, da se óóemo svojih blagih dobrotnikov sleherni dan spominjati pri daritvi sv. maóe ter moliti za njih óušni in telesni blagor, za njih óastno in veóno sreóo. Mili Bog naj nas uslióí!

Slikarja gosp. Koóelja pa preóastitim cerkvenim predstojniótvom kar najtoóleje priporóam.

Rudolfovo, dne 13. nov. 1902.

P. Otókar Aleó, gvardijan.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. nov. (C. B.) Zbornica je prióela razpravo o nuónih predlogih glede dogodkov ob óoji volitvi v okraju Favoriten. Posl. Gessmann je utemeljeval predlog króó. socialcev ter mej drugim óóital soc. dem., da so razvijali pri agitaciji silni terorizem, ter da niso samo ovirali króó. soc. pri oddaji glasov, marveó jih tudi napadali na javni cesti ter celo ropali in kradli. Soc. dem. so motili govornika z vsakovrstnimi mejklici. Za njim je poslanec Pernerstorfer utemeljeval svoj nuóni predlog. Króó. soc. so mej njegovim govorom ostavili dvorano.

Dunaj, 14. nov. Vlada je opustila misel zasedanje zbornice odgoditi in naznaniti, da prihodnjo sejo naznani pismenim potom. Prihodnji teden se bo nadaljevala razprava o nuónih predlogih.

Dunaj, 14. novembra. Óuje se, da bo cesarju mogoóe že prihodnji ponedeljek zopet imeti avdienco.

Celovec, 14. novembra. Pri vóerajónjih volitvah v skupini mest in trgov so zmagali nemókonacionalni kandidati. V Celovcu so nekateri Nemoi proti županu Neunerju, ki je dobil 891 glasov, kandidirali deóelnosodnega svetnika Kratterja, ki je dobil 187 glasov. V ót. Vidu je treba óóje volitve mej pristaóema nemóke ljudske stranke Mattersdorferjem in Beheimom.

Meteorologióno poróillo.

Vióina nad morjem 506-2 m, srednji sraóni ólak 736-0 mm

g	Óas opa-sevanja	Stanje bared-metra v mm.	Tempera-tura po Celóiju	Vetravi	Nebo	Pelavina v 24 urah v mm.
13	9. zveó.	743-1	5-0	sr. svzh.	jasno	
14	7. zjut.	744-4	3-0	sr. svzh.	sk. jasno	0-0
	2. popol.	743-7	7-0	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja vóerajónja temperatura 7-1°, normale 4-1°.

Dunajska borza

dne 14. oktobra.

ókupni državni dolg v notah	101 05
ókupni državni dolg v srebzu	100 85
óvstrijska zláta renta 4%	120 55
óvstrijska kronska renta 4%	100-10
ógerska zláta renta 4%	120-40
ógerska kronska renta 4%	97 55
óvstro-ogrske banóne delnice, 600 gld.	15 66
Kreditne delnice, 160 gld.	668-25
óondov vista	239-20
Nemóki dró. bankovci za 100 m. nem. dró. velj.	116-97 1/2
80 mark	23-41
80 frankov (napoleondor)	19-07
ótalijanski bankovci	95 10
ó. kr. cekini	11-33

Izgubili

so se v óetrtek na lovu na Roóniku trije majhni rumeni

jazbeóarji.

Kdor jih dobi, naj jih proti primerni nagradi oddá na cesarja Franca Joóefa cesti ót. 5 v komptoirju v pritiólju pri g. Ivanu Pleiweislu.

Prodaja konkurzne mase.

Manufakturno blago Conrad Schumijeve konkurzne mase v Prešernovih ulicah št. 1

se bode od sobote 15. novembra t. l. pričenši na drobno in debelo po
nižkih cenah prodajalo.

Oskrbništvo konkurzne mase.

1295 3-1

Prošnja!

Vsled nesrečne pogodbe z g. Urbanem imamo štiri stanke stanovanje brez luči in zraka. Zato sem primorana za tri stanke stanovanja iskati, in sicer: stanovanje s sobo in kuhinjo, stanovanje s štirimi sobami in pripadki in stanovanje z dvema sobama in pripadki za takoj nastopiti. Ponudbe prosim poslati na Marijo Potočnik, sve- tega Petra cesta št. 5. 1285 3-2

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1903

Naročila na Družinsko pratiko sprejemajo in točno razpošiljajo turške:

A. Auer-Horenčan, J. Hordik,
M. Mičman in V. Petričič, vsi
v Ljubljani.

Sklepom c. kr. deželnega sodišča v Gradcu z dne
24. oktobra 1902, p. št. $\frac{8 \frac{16}{2}}{140}$ je bil

dvignjen konkurz nad premoženjem gospoda Friderika Hodscharja

v sporazumljenju z vsemi upniki in potem, ko se je zado-
voljilo njih zahtevam (155 C. O.), ter se je imenovanemu
zopet priznala popolna zmožnost z razpolaganjem
njegovega imetja.

1289 1-1

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno
blago: sukno, platno, volneno blago,
svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka
BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 524 12 11-6

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve,
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

140 26-2

Katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1903
z jako zanimivo in rabno vsebino, z ime-
nikom učencev za več ko 400 šolarjev,
z zapisnikom bolnikov, gospodarskim za-
pisnikom itd. stane v „Katoliški
Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h,
po pošti pošiljan 10 h. več.

Kdor ima kako telesno napako,
obrne naj se takoj na strokovnjaka, ki
si je pridobil bogato praktično izkušnjo
v raznih bolnicah in v občejevanju z
zdravniki ter je sposoben pomagati in
bol olajšati tudi v najtežavnih slučajih

K. Piotrowski

bandažist in orthopedist (urav-
nalec pohabljenih udov) 77 12-11
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Mlad knjigovez,

Slovenec, išče takoj službo. Naslov:
Plochl. Gradec, Carl Ludwig Ring Nr. 9.
1291 3-1

Nova trgovina.

Usojava si uljudno naznaniti, da sva otvorila za-
četkom t. m. novo urejeno

manufakturne trgovine

na sv. Petra cesti šte. 4.

Zagotavljajoča solidno in točno postrežbo, pripo-
ročava se slavnemu občinstvu za obilni obisk.

1263 5-5

Velespoštovanjem

Kotzbek & Kostevc.

Cene najnižje.

Samo pristno blago